

Datum besluit B&W 18-4-2023
Forumverg. d.d. (datum)
Agendapunt nr. (nummer)
Portefeuillehouder(s) M. Wit - Energie(transitie), Openbare Ruimte, Milieu en
Duurzaamheid, Volksgezondheid en Kunst en Cultuur
Redacteur K. Vollering
Doorkiesnummer (070) 326 14 98
Domein / Team Stadsbeheer
Coursanummer 23.022463

Aan de Raad,

1. Onderwerp

Beheerplan oevers 2024-2028

2. Voorstel

Er zijn vier onderhoudsstrategieën opgesteld. Voorgesteld wordt om:

- 1 Te kiezen voor variant II (basisvariant met natuurvriendelijke oevers)
- 2 Het huidige investeringsbudget (€ 268.000,-) te verhogen naar € 695.000,- per jaar voor de periode 2024 t/m 2028.
- 3 Het onderhoudsbudget te verhogen van € 5.000,- naar € 22.000,- per jaar.
- 4 In 2023 een extra onderhoudsbudget van € 160.000,- en in 2024 € 200.000,- te reserveren voor reparaties

3. Inleiding

In 2018 zijn alle beschoeide oevers in Rijswijk geïnspecteerd. De gemeente Rijswijk heeft in totaal 145 km oever in beheer. De oevers die als natuurlijke oevers zijn geregistreerd zijn niet geïnspecteerd omdat hier geen vervangingsopgave uit voortkomt. De inspectie uit 2018 is gebruikt voor het Integraal beheerplan openbare ruimte – Buiten Beter 2021 – 2025 die door de raad is vastgesteld op 2 maart 2021. Hierin is ook aangekondigd dat er een beheerplan voor beschoeiingen wordt opgesteld en dat het huidige budget (€ 268.000,- per jaar) niet voldoende is om de achterstand weg te werken. Ook kan met het huidige budget niet worden voldaan aan de wens om meer natuurvriendelijke oevers aan te leggen.

De inspectie uit 2018 is nu ook gebruikt om per oever de kwaliteit te bepalen en om de benodigde maatregelen voor het beheerplan op te stellen. Het beleid van de gemeente Rijswijk is dat de kwaliteit van de oevers niet meer dan 10% onder het basisniveau mag liggen. Aan deze eis wordt niet voldaan: de kwaliteit van 23% van de beschoeiing lag in 2018 onder het basisniveau. In bijgevoegd rapport wordt dit uitgebreid beschreven.

In 2018 is de laatste inspectie geweest. In de periode tussen 2018 en 2023 is de verslechtering van de beschoeiing doorgedaan. Een van de redenen hiervoor is dat sinds 2018 het gehele budget is "opgespaard" voor de vervanging van de beschoeiing Strijpwetering. De beschoeiing van de Strijpwetering is voorbereid en wordt komend najaar uitgevoerd. Er wordt dit jaar ook nog een gedeelte van de beschoeiing langs de Vliet vervangen (meeliften met het Hoogheemraadschap van Delfland) en een stuk beschoeiing onder de brug bij de Anemoondreef (vanwege vervanging van de brug).

Doordat het beheer achterblijft en de kwaliteit van de beschoeiingen niet voldoet aan het basisniveau, komen er steeds meer meldingen van bewoners binnen en er ontstaan gevaarlijke situaties voor het maaien van het gras langs de waterkant en het lopen langs de oever. Om te voorkomen dat de veiligheid verder onder druk komt te staan, zijn investeringen in het onderhoud van onze oevers noodzakelijk.

Op basis van financiële, juridische en beleidskaders is een aantal onderhoudsstrategieën uitgewerkt. Een van deze strategieën vormt het kader voor het onderhoud in de planperiode 2024 – 2028. De onderhoudsstrategieën zijn gebaseerd op de inspectie van 2018.

Er zijn vier onderhoudsstrategieën opgesteld:

- Nullijn (Variant IV) (basis-)
Het huidige budget is leidend. Circa 37% van de maatregelen uit de inspectie worden uitgevoerd. Alleen de meest slechte beschoeiingen worden hersteld over een periode van vijf jaar; circa € 2,26 mln van de laagste kwaliteit wordt doorgeschoven naar de periode na 2028.
- Variant I: onderhoud volgens urgentie en restlevensduur (basis)
Onderhoud en reparaties worden beperkt tot alleen het urgente en uit veiligheidsoverwegingen. Natuurlijke oevers worden niet hersteld en omvorming van harde oevers naar natuurlijke oevers gebeurt passief.
- Variant II: Basisvariant met natuurvriendelijke oevers (basis+)
Al het onderhoud wordt volgens de inspectie uitgevoerd (zie basisvariant) en er worden (over een periode van 13 jaar) extra natuurvriendelijke oevers aangelegd.
- Variant III: Basisvariant met meer natuurvriendelijke oevers (basis++)
Al het onderhoud wordt volgens de inspectie uitgevoerd (zie basisvariant) en er worden extra natuurvriendelijke oevers aangelegd op de locaties van de Rijswijkse natuurstructuur en de gebieden zoals aangegeven in het Waterplan.

In het rapport is een extra variant II uitgewerkt op basis van de te verwachten verslechtering (variant IIa). In deze variant worden ook de verwachte verslechterde beschoeiingen uit de jaren 2024 tot 2028 vervangen.

4. Beoogd effect

In het integraal beheerplan openbare ruimte is vastgesteld dat we streven naar kwaliteit B voor oevers. Er zijn echter forse achterstanden omdat bijbehorend budget in het integraal beheerplan niet is vastgesteld. Het is dus een opgave om deze achterstanden weg te werken, de veiligheidsrisico's terug te brengen en de oevers naar kwaliteit B te brengen. In de varianten I t/m III worden de achterstanden t/m 2023 weggewerkt. In 2027 wordt een nieuwe inspectie gedaan waarin de achterstand vanaf 2023 wordt meegenomen.

5. Argumenten

Geadviseerd wordt om:

- te kiezen voor variant II omdat het achterstallig onderhoud grotendeels wordt weggewerkt. Hierdoor verbetert de veiligheid doordat onder andere de stabiliteit van het talud toeneemt. Tevens verwachten we een afname van meldingen door bewoners. Kiezen voor Variant II betekent ook dat er meer natuurvriendelijke oevers worden aangelegd. Dit leidt tot betere ecologische verbindingen, ziet er mooier uit (beeldkwaliteit) en natuurvriendelijke oevers werken positief voor ecologische waterkwaliteit (KRW). NB: als een oever wordt beschoeid worden er ook uittreeplaatsen aangebracht.
- in 2027 alle beschoeiingen te inspecteren. Hierin zullen ook de verslechterde beschoeiing uit de periode na 2023 worden meegenomen en kan er weer een nieuwe planning worden opgesteld.
- het huidige investeringsbudget (€ 268.000,-) te verhogen naar € 695.000,- per jaar voor de periode 2024 t/m 2028. Door het verhogen van het budget wordt het achterstallig onderhoud niet verschoven naar de toekomst. Bij gelijkblijvend budget zou € 1,34 miljoen doorgeschoven worden naar de perioden na 2028.
- het onderhoudsbudget te verhogen naar € 22.000,- per jaar. Met dit budget kunnen ook de aangelegde natuurvriendelijke oevers worden beheerd.
- Een extra budget te reserveren van € 360.000,- (in 2023 € 160.000,- en in 2024

€ 200.000,-) zodat er reparaties uitgevoerd kunnen worden zodat er machinaal gemaaid kan worden. Door achterstallig onderhoud zijn de oevers niet stabiel en kunnen de maaimachines wegzakken in de watergang. Met de hand maaien kost meer dan machinaal maaien (ca € 60.000/ jaar).

6. Kanttekeningen

Als het huidige budget gelijk blijft, dan is het budget te weinig om de achterstanden weg te werken. In het rapport is dit variant IV (nullijn). Dat betekent dat € 2,26 miljoen wordt doorgeschoven naar de periode na 2028. Niet alle slechte beschoeiingen worden vervangen en gaat op meer plaatsen voor meer problemen zorgen op het gebied van veiligheid, stabiliteit en functionaliteit. Ook zal op meer plekken niet meer machinaal gemaaid kunnen worden, waardoor het budget voor maaien verhoogd moet worden.

Bij Variant I worden alleen de achterstanden weggewerkt. Er is geen budget voor de gewenste aanleg van natuurvriendelijke oevers.

Bij variant III worden de achterstanden weggewerkt, maar ook meer natuurvriendelijke oevers aangelegd dan in variant II. Het benodigde budget is hoger dan variant II (€ 134.000,- per jaar). Er worden extra natuurvriendelijke oevers aangelegd in de buurt van Steenvoorde en in het Wilhelminapark. De verwachting is dat deze variant op dit moment te ambitieus is; personeel vormt hierbij een groot knelpunt. Om vanuit het huidige onderhoudsniveau op te schalen naar variant II vergt reeds een flinke stap. Verdere opschaling naar variant III achten we op dit moment niet realistisch. In 2026 evalueren we of de planning van variant II gehaald wordt. Zo ja, dan zou in 2026 gekozen kunnen worden voor een opschaling naar variant III. Dit vergt dan een nieuw raadsbesluit.

Bij variant IIA worden ook de verwachte verslechterde beschoeiing meegenomen. Omdat nu niet inzichtelijk is of de beschoeiing inderdaad zo slecht is en omdat er al veel werk te verzetten is, wordt geadviseerd om niet voor deze variant te kiezen. In 2027 zal een nieuwe inspectie worden uitgevoerd en dan komen deze beschoeiingen waarschijnlijk wel naar voren. Dan kan opnieuw geprioriteerd worden.

7. Financiën

In de begroting is nu € 268.000,- opgenomen voor de vervanging van beschoeiing en € 5.000 voor jaarlijks onderhoud. Voorstel is om de vervangingsbijdrage te verhogen naar € 695.000 en het onderhoudsbudget te verhogen naar € 22.000,- en dit te bekostigen uit de algemene middelen.

Voorstel is ook om eenmalig een bedrag van € 360.000,- te reserveren voor reparaties (2023 € 160.000,- en 2024 € 200.000,-)

Tabel: Varianten met gemiddeld benodigd budget voor de periode 2024-2028

		Variant I	Variant II	Variant IIA	Variant III	Nullijn
	2023/ 2024	Basis (urgentie)	Basis (+nvo's)		Basis (+ meer nvo's)	Basis- (verdere achteruitgang)
Vervanging						
Huidig budget		€ 268.000	€ 268.000	€ 268.000	€ 268.000	€ 268.000
Extra budget		€ 348.000	€ 427.000	€ 557.000	€ 561.000	€ 0
Totaal		€ 616.000	€ 695.000	€ 825.000	€ 829.000	€ 268.000
Onderhoud						
Huidig budget	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Extra budget	€ 360.000	€ 16.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 22.000	€ 0
Totaal	€ 365.000	€ 21.000	€ 22.000	€ 22.000	€ 27.000	€ 5.000

Ovz extra lasten bij variant II	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Invest. 2024 (€ 427.000)			€25.620	€25.407	€25.193	€24.980
Invest. 2024 (€ 427.000)				€25.620	€25.407	€25.193
Invest. 2024 (€ 427.000)					€25.620	€25.407
Invest. 2024 (€ 427.000)						€25.620
Extra kapitaalslasten			€25.620	€51.027	€76.220	€101.199
Extra onderhoud structureel			€17.000	€17.000	€17.000	€17.000
Extra reparaties	€160.000	€200.000				
Totaal extra benodigd	€160.000	€200.000	€42.620	€68.027	€93.220	€118.199

Een extra investering van € 427.000,- geeft een kapitaalslast van € 25.620,-. De kapitaalslasten zullen oplopen per jaar van in 2025 € 25.620,- naar € 101.199,- in 2028. Voor de exploitatie is ook een extra budget nodig (zie bovenstaand tabel. In 2023 is een extra budget nodig van € 160.000,-, in 2024 € 200.000,-. In 2025 t/m 2028 is een extra budget van € 17.000,-/ jaar nodig.

Voor de extra kapitaalslasten en exploitatiekosten is geen ruimte binnen de bestaande budgetten en zal dus ten laste gaan van de algemene middelen.

8. Vervolg

Als het onderhoudsbudget van € 360.000,- wordt goedgekeurd, dan zal dit jaar een aanbesteding worden gestart en een deel van de reparaties uitgevoerd worden. In 2024 wordt de rest uitgevoerd.

9. Communicatie

Er zal een artikel worden geschreven om de bewoners op de hoogte te brengen over de werkzaamheden aan oevers, inclusief een uitleg over natuurvriendelijke oevers. Voordat de werkzaamheden uitgevoerd worden zullen de omwonenden op de hoogte gebracht worden. Hierbij zal ook een informatieavond worden georganiseerd.

10. Bijlagen

Beheerplan oevers 2024-2028

Burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

De gemeenteraad van Rijswijk,
Bijeen in openbare vergadering op 1 juni 2023
Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders
d.d. 18-4-2023, nr.

BESLUIT:

- 1 Te kiezen voor variant II (basisvariant met natuurvriendelijke oevers)
- 2 Het huidige investeringsbudget (€ 268.000,-) te verhogen naar € 695.000,- per jaar voor de periode 2024 t/m 2028.
- 3 Het onderhoudsbudget te verhogen van € 5.000,- naar € 22.000,- per jaar.
- 4 In 2023 een extra onderhoudsbudget van € 160.000,- en in 2024 € 200.000,- te reserveren voor reparaties

Aldus besloten door de Raad van de gemeente Rijswijk, in zijn openbare vergadering van 1 juni 2023

De gemeenteraad,
de griffier,

de voorzitter,

J.A. Massaar, bpa

H. Sahin